

Felelős szerkesztő:

Dr.

SALACZ ÉLEMÉR

Szerkesztőség:

I. ker. BELICEY-U.

9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 120 k.

Negyedévre 30 k.

Egyes szám 2 k.

Kiadóhivatal:

I. K. BELICEY

UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földművesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Fényes

bizonyosságát adta. Szarvas közönsége, e közönségnek minden osztálya a vasárnap délelőtti népgyűlésen annak, hogy semmiféle hazafias mozgalomtól el nem zárkozik. Bizonyosságát adták ennek, a többi társadalmi osztállyal együtt, a nemrég nyilvánosan meghurcolt szarvasi kisgazdák is, akiknek hazafiasságát, a többi társadalmi osztállyal való békés együttműködésre készsége nemcsak a gyűlésen való impozáns számbani megjelenésük, de vezérüknek, a szarvasi választókerület nemzetgyűlési képviselőjének beszédje is a kellő erellyel és a szükségessé vált keménységgel dokumentálta.

Bizonyossá vált ez által az is, hogy az egyes társadalmi osztályok közötti békétlenség, vagy ne mondjuk: az általunk leginkább gyűlölt izgatás áldatlan magvát nem a kisgazdák köréből hintegetik, hanem egészen más, olyan oldalokról, amelyek a kisgazdák tábor nekik nem kellemetes egysége, ez egységességében rejlő erejét szeretnék megbontani. Holott pedig az ilyen manőverezésekkel éppen az ellenkező eredményt érik el.

Mert megnyugtathatjuk, sőt biztosíthatjuk titkos és nyílt ellenfeleinket arról, hogy ama bizonyos szombati támadáshoz hasonló fegyverek használatával úgy a szarvasi, mint a választókerületben minden öntudatos kisgazdában csak fokozza az összetartás szükségének és annak érzetét, hogy soraikat megbontani engedni senkitől, semmi irányban nem szabad.

A helyi kisded viszonyokon kívül, éppen a legutóbbi időben, országos horderejű, rendkívül komoly kérdésben mutatták meg a kisgazdák egységük erejét, amellyel csonka hazánkat, idegen megszállással már eléggé megnyomorított népünket újabb súlyos szenvedéstől megtudták menteni.

Az ilyen népet nem lehet megtorlatlanul senkinek azzal vádolni meg, hogy anyagi érdekét — amely talán e csonka hazának is érdeke — a hazafias kötelességteljesítés elé helyezi.

Ez a város, épp úgy, mint az egész ország, nyugalmat, rendet, lelkes nemzeti munkát akar, nagy történelmi viharok után szép magyar hététköznapiakat, csendes dolgozó órák végételen sokát, mindennapi kenyeret és mindennapi békét. Nem e célnak tesz jó szolgálatot az — bárki legyen — ki e józan akarásba kábult fővel, hübelebalázs belekalamol

Darida Samu és György

kocsigyártók

SZARVASON, Deák Ferenc-u. 434.

Elvállalunk mindennemű, írás kocsik, szeker készítését és javítását, ugyancsak minden fűven nevezendő féderes kocsik (hintók) készítését, átalakítását és javítását pontos kivitelben, mérsékelt árért. — Egy jó munkás kovács segéd azonnal felvétetik. 1—13

Kormányválság.

A külügyminiszternek azon kijelentése, hogy fájdalommal látta a király távozását és a miniszterelnöknek azon ténye, hogy a király proklamációját neve ellenjegyzésével tette közzé, arra indította a kisgazdapárt vezérét, nagyatádi Szabó Istvánt, hogy miniszterségéről lemondjon. Ez maga után vonta a kormány lemondását.

A válságot valószínűleg úgy oldják meg, hogy Teleki vezetésével átalakítják a kormányt. A kisgazda és földművespárt számarányának megfelelő elhelyezést nyer a kormányban és 4 tárcát, nevezetesen a belügyit, földművelésügyi, igazságügyi és közlekedésügyi kisgazdapárti politikussal töltik be.

A kormányválsággal kapcsolatban az országos kisgazda és földművespárt intéző bizottsága a következő határozati javaslatot fogadta el.

1. Pártunk szolidáris lemondott minisztereivel.

2. Hajlandó más keresztény és nemzeti alapon álló pártokkal együttműködésben résztvenni a kormányzás munkájában. Megköveteli azonban, hogy az alábbi program-pontok megvalósítása érdekében a párt számarányának megfelelőleg képviselőt nyerjen.

3. A királykérdésben a párt a szabad királyválasztás elve alapján áll. Ezen elv sértetlen fenntartása mellett ebben a kérdésben a végleges döntést a nemzeti újabb megkérdése után kialakuló alkotmányos képviselőre kívánja bízni. Ezen minden idegen befolyástól mentes döntés megtörténteig változatlanul ragaszkodik az 1920. évi I. törvénycikk rendelkezéséhez.

4. Követeli a most tárgyalás alá került pénzügyi javaslatokkal váltakozva az alkotmányjogi javaslatok letárgyalását és pedig lehetőleg a következő sorrendben: a törvényhatósági és községi szervezeti reformról, a felsőház szervezetről, az államhatalom főszerveinek (király és országgyűlés) jogköréről és egymáshoz való viszonyáról, végül a képviselői választói jog reformjáról szóló javaslatok letárgyalását.

5. Követeli végül a pártprogram egyéb pontjainak, különösen a mezőgazdasági termények és termékek szabad forgalmának haladéktalan megvalósítását és a földbirtokreform sürgős végrehajtását.

Két hétig együtt forog a régi és az új pénz

Hegedüs pénzügyminiszter a pénzkicserélés lefolytatása irányában kidolgozott tervekre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy semmi sem változott. Az ötszázalékos beváltási illeték megmaradt, de két hétig együtt lesz forgalomban az új államjegy és a régi bankjegy, így a közönség jobban megszokja a változást.

A kenyérellátás és a gabonaforgalom szabadátvitelét illetően a miniszter kijelentette:

— Vass miniszterrel már kidolgoztam a szabad gabonaforgalom tervét és meggyőződésem, hogy ez semminemű zavart nem fog okozni. A világpiac árai folytonosan esnek. A Manitoba buza például egy hét alatt 154 centről 137-re esett. Ha januárban hoztunk volna Manitobabuzát, akkor körülbelül négyezer koronát fizettünk volna érte, ma ugyanezer csak körülbelül 2100 koronába kerülne. Koronánk javulásával el fogjuk érni, hogy a szabadforgalomba kerülő gabona ára 1000 korona körül fog ingadozni. Vass Józseffel egyetértőleg kidolgozott tervemben a szabadforgalom életbeléptetésével egyidejűleg magasabb kiviteli illetékeket hozok be, hogy a szabadforgalom megindítását mentesítsük minden zökkenéstől.

Lenint megbuktatta a moszkvai szovjetkongresszus

Utódja: Rakovski — Enyhül a szovjetpolitika.

Bukarest, április 9. Diplomáciai nton érkezett hír szerint a moszkvai szovjet-kongresszus Rakovski román szocialista vezért nevezte ki az orosz szovjet-állam fejévé Lenin helyébe. (MTI.)

Bécs, április 9. (A MTI magánjelentése.) A Mittagsjournal jelenti Stockholmból: Oroszországból oly jelentések érkeznek, amelyekből a szovjetelvek tökéletes megváltozására lehet következtetni. Mind sürűbben érkező hírek szerint a szovjet-kormány elhatározta, hogy megszünteti a gyárak államosítását. Ezt azokon a gyárakon kezdené, amelyek valaha külföldiek tulajdonában voltak. A gyártelepeket visszaadnák a tulajdonosoknak és a szovjetmegbizottak ellenőrzését megszüntetnék.

A mezőgazdasági termények áresése.

Amíg a mezőgazdasági termények ára 40—60 százalékkal, addig az ipari-cikkek ára csak 4—20 százalékkal esett.

Általános a panasz a kereskedelmi körökben az árak esése miatt, sok kereskedő bukását és a kereskedelem tönkremenését jósolja. Pedig az ipari cikkek terén az áresés nem oly nagy, mint a gazdasági termények árainál. A gazda és termelő az, kit az áresés leginkább érint. A magyar gazdák nem is az áresés ellen panaszkodnak, de joggal méltatlankodnak afelett, hogy az iparcikkek drágán kell nekik ma is fizetni, holott ők terményeiket az ipari cikkekhez viszonyítva olcsón adják el. Ha összehasonlítjuk a múlt évi dec. hó 18-iki árakat folyó év április hó 2-iki árakkal, látjuk, hogy az árak általánosságban 40—50—60 százalékkal estek.

Az ipari cikkeknel, a gépeknél az áresés 10—15 százalék, gazdasági szerszámoknál (kapa, ásó és lapát) 25—35 százalék, posztónál 15—20 százalék, cipőknél és czizmáknál 15 százalék, itt kivételt képez a munkáscipő, mert itt az áresés 25 százalék. Lőszerszámnál az áresés 5—8 százalék. Egyes gazdasági szerszámoknál, mint például kaszánál áresés még nem észlelhető. A mezőgazdasági terményeknél az áresés oly nagy, mint a kecskeméti lapok jelentik, hogy például a hizott sertés Kecskeméten ma olcsóbb, mint ősszel és a múlt nyáron a sovány sertés volt. Érthető, hogy a gazdák tartózkodnak a drága pénzen vett és drága kukoricán hizalt sertéseknek eladásától. Ennek eredménye az Kecskeméten, hogy a piacról eltűnik a sertés- és szalonna.

Faluszövetség.

Ami nem sikerült az alkalmatlan időben jött főispánnak, sikerült az az alkalmas időben, múlt vasárnap délelőtt megtartott gyűlésen a főispáni titkárnak. Szarvason is megalakult a Faluszövetség több ezer főre menő közönség jelenlétében.

A gyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A Faluszövetség megalakítása céljából Dr. Uhrin László főispáni titkár f. hó 10-én a község háza udvarán népgyűlést tartott, a melyet Dr. Schauer Gábor h. főszolgabíró lendületes beszéddel nyitott meg. A meg-

nyitó után Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselőnk osztatlan figyelemmel kísért beszédében nagy vonásokban ismertette a Földműves szövetség célját s párhuzamot vont a Kisbirtokosszövetség és a Földműves-szövetség azonos irányu céljai közt. Örömmel állapítja meg — ugymond — hogy az értelmi osztály újból természetes élethivatása mezejére, a nép élére állott, amelyről idők folyamán lesiklott. Ajánlja a földműves szövetséget, amely felöleli, sőt szélesebb alapokra fekteti a kisgazda osztály egész érdekképviselését és felkarolja e mellett az iparos, munkás és értelmi osztály, az egész dolgozó társadalom éppen annyira jogos és nagy-jelentőségű érdekeinek képviselését, — az egész polgárság figyelmébe.

Beszéde végén, amint hangoztatta pártfőhatározat folyamánként, rátért az előző népgyűlésen támadt incidensre. Harsogó szavakkal, zajos helyesléssel kísért felháborodással utasította vissza azokat a méltatlan támadásokat, amelyekkel az előző sikertelen népgyűlésen a vármegye főispánja az egész községi társadalmat, de különösen a kisgazdákat illette.

Nem bírja megérteni, és csak téves információra vezetheti vissza, hogy dr. Egan Imre, akit személyesen jól ismer és akiről készséggel állapítja meg, hogy nappali munka és különösen éjjeli pihenő idejét egyaránt feláldozva hetek óta fáradozik az ügy céljaiért, miként ragadtatta el magát éppen mint kisgazda főispán azzal a közönséggel szemben, mely őt a sok kudarc után is méltó tisztelettel és bizalommal várta. Ha a főispán akár őt, akár a viszonyokat és a szarvasi nép életrendjével ismerős bármely személyt előzetesen megkérdezett volna, tájékozást kapott volna a felől, hogy a szarvasi népet hétköznapon a legzajosabb dobszóval sem lehet' mindennapi megszokott munkarendjétől eltéríteni. És ez helyesen van így, ha a főispán ur haragszik is érte. Mert ez a mindennapi szorgos munka, amit a főispán ur kifakadásában piszkos egyéni érdekhajszának nevez, sokkal biztosabb záloga nem az egyéni, hanem az egyetemes boldogulásnak, a veszni indult haza jövő sorsának, a legelőkelőbb helyről protegált propagandánál is.

A rendkívül nagyhatást keltett beszéd után a főispáni titkár ismertette a szövetség célját, mire a gyűlés kimondotta, hogy a szövetséget megalakítja.

A gyűlés a szövetség tisztikarát a következőket választotta meg: Elnök Sinkovics János, a kisgazdapárt választmányának alelnöke, alelnökök Tóth László a kisgazda, Papp István a szellemi munkások, Andrásy Dezső az iparosok, Demeter György II. a földmunkások részéről, titkár Kiss István, pénztárnok Czinkoczky Márton.

Öcsödön

szintén megalakult a szövetség f. hó 9-én: Elnöke lett Tolnay Antal, az ottani kisgazdapárt elnöke, alelnöke Rónyay István a kisgák, Golján Lajos a szellemi munkások, Jánosy István az iparosok, Légrádi László a földmunkások részéről, titkár Szabó Ferenc, pénztárnok Csekő Lajos.

Békésszentandrás

a Falu-szövetség elnöke lett Gazsó János, alelnökei Gazsó Imre a kisgazdák, Győri Antal az iparosok, Szin Gáspár a földmunkások, Marjay Géza a szellemi munkások részéről, titkár László Béla, pénztárnok Lénárt Gyula.

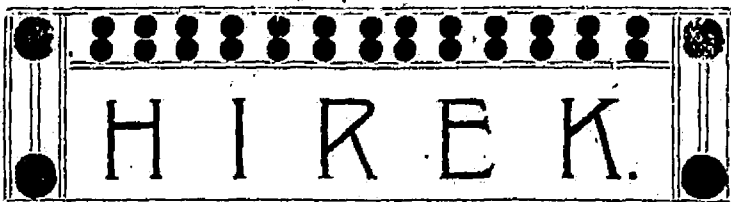
Pártélet

Képviselőnk körútja. Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselőnk a múlt szombaton délután szentandrászi választóit kereste fel. A képviselő részt vett az ottani Falu-szövetség megalakítása céljából tartott gyűlésen is, ki-menetelésének főcélja azonban a politikai helyzetnek ottani választói előtt való ismertetése volt. Ugyan e célból vasárnap délután Tóth László társelnök kíséretében Öcsödre ment ki, ahol, bár érkezése telefoni közlését vasárnap helyett „tévedésből” hétfőre vették le, nagyszámú közönség hallgatta meg több mint másfél óráig tartó beszédét, melyet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadott.

Elmaradt rendkívüli közgyűlés.

Lapunk múlt számában jeleztük, hogy pártunk a főispánnak beszédje következtében a főispánnal szembeni magatartásáról f. hó 10-én délután tartandó rendkívüli közgyűlésén fog határozni. Minthogy azonban a főispáni titkár ezt megelőzően a Falu-szövetség megalakítása céljából ugyan e nap délelőttjére hívott össze népgyűlést, szükségessé vált, hogy a párt ennek előtte tisztázza álláspontját, amely vasárnap délelőtt meg is történt, s így a rendkívüli közgyűlés megtartása fölöslegessé vált. A párt álláspontját a népgyűlésen fejtette ki képviselőnk.

Képviselőnk elutazása. Nemzetgyűlési képviselőnk szerdán délelben Budapestre utazott, honnan, ha a politikai helyzet megengedi, Pénteken utazik le. Ez esetben vasárnap délelőtt a Szarvasról igen távol eső VI. kerületben fogja ottani választói előtt a politikai helyzetet ösmertetni.

— **Előfizetőinket** felkérjük, hogy az előfizetési díjakat lapunk nyomdájában szíveskedjenek fizetni. Hirdetések ugyanott vétetnek fel.

— **Az alispán járásunkban.** Dr. Daimel Sándor múlt héten felkereste a szarvasi járást. Itt felkereste a helyi előkelőségeket, vasárnap délelőtt pedig Öcsödön volt, ahol különösen a kisbérletek és a házhelyek igénylése iránt tanúsított nagy érdeklődést. Megelégedéssel vette tudomásul, hogy ezek az ügyek Öcsödön már a bizottságon is keresztül mentek.

— **Öngyilkos pap.** A szarvasi nazarénusok lelkésze Oncsik János keddre virradóra háza padlásán felakasztotta magát. Mire hozzátartozói észrevették már halott volt. Tettét állítólag elmezavarban követte el. temetése a hívek nagy részvéte mellett.

— **Huszonnégyórás időszámítás a MÁV-nál.** A kereskedelmi minisztérium hosszas tárgyalás után elhatározta, hogy a vasutakon bevezeti a huszonnégyórás időszámítást, amely minden valószínűség szerint június hó elsején lép életbe. Az utódnállamokban, Ausztriában és az antant államaiban is már részben életbelépett, részben elfogadták a huszonnégyórás időszámítást, így hogy az egységes időszámítás miatt Magyarországnak is csatlakozni kellett a huszonnégyórás időszámításhoz.

— **A posta elfogad minden jó bankjegyet.** Mióta a bankjegyeket felülbélyegezték, állandó ellentétek mutatkoznak a pénzforgalomban a felek között, mert egyesek a bélyegzés színe és helye miatt különbséget tesznek a papírpénzek között. Egyeseknek nagyon halvány, másoknak túlerős a bélyegző, sokan pedig megszabják, hogy, csak az a bankjegy jó, a hol a háromszög, esetleg a bankjegy bal alsó sarkát fedi a bélyegzés. A pénzforgalom ilyen akadályait igyekszik kiküszöbölni a postaigazgatóság, a mikor most rendeletben utasította a postahivatalokat, hogy minden bankjegyet elkell fogadni, a melyik nem hamis bélyegzésű: akár halvány, akár tulpiros a bélyegzés, akár pedig nem fedi a háromszöget.

— **Életbelépett az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény.** A hivatalos lap közli az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről alkotott 1921. III. törvény-cikket. A törvény négy részre oszlik. Az első rész az állami és társadalmi rend fel-forgatására vagy megsemmisítésére irányuló

bűntetteket és vétségeket, valamint az ezek-re kiszabott bűntetési nemeket tartalmazza. A 2. szakasz kimondja, hogy az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére, különösen pedig valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos létesítésére irányuló szervezkedés és mozgalom bűntet-tét halállal, illetve tíz évtől életfogytiglanig terjedő fegyházbüntetéssel büntetik. A második rész a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló bűntetteket és vétségeket tárgyalja, a harmadik és negyedik rész pedig a mellékbüntetéseket, illetve a hatásköri és eljárási szabályo-kat foglalja magában. A törvény április hatodikán lép életbe.

— **A volt jegybank aranyát,** mint a Magyarság bécsi tudósítója jelenti, a párisi jóvátételi bizottság döntőbírsága szerint azonnal ki kell szolgáltatni. Egyelőre hatvanöt millió arany koronáról van szó, ami az utódállamoké lesz. A kiszolgáltatás még e héten fog megtörténni s a volt közös korona esése erre vezethető vissza. Ez a határozat az osztrák politikai köröket annál is inkább rendkívül kinosan érintette, mert attól tartanak, hogy a közös, lebélyegzetlen korona ennek következtében tovább is el fog értéktelenedni. A jóvátételi bizottság rideg magatartása mutatja, hogy mennyire téves minden reménység, amely arra számít, hogy a Magyarország terhére betérjesztendő számlánál ellenségeink kiméletet fognak tanusítani.

— **Megint elhalasztották az áruváltást.** A március 1-ről április 1-re elodázott áruváltást a pénzügyminiszter újabb egy hónappal május 1-re toltá el. Az áruváltás feszültsége ezzel kitolódott, mert a kereskedők mozgási szabadságát ez az intézkedés tovább korlátozza. Az intézkedésnek az a célja, hogy fokozza a raktárak kényszereladását, kitolja a külföldi bevásárlás újabb megkezdését s ezzel lehetővé tegye a korona további megjavítását.

— **Aki csak utlevéllel mehet konyhájába a szobájából.** A párisi békekonferencia, mely az országhatárokat sokszor egyenes vonalakban állapította meg, sok fura helyzetet teremtett. Ezek egyike ami Teschenben történt, sok humoros megjegyzésre szolgáltatott alkalmat. Teschenben a könnyörtelen országhatár éppen egy szegény asszonynak a viskóját szelte ketté. A viskó egyik fele Cseh-Szlovák országban van, a másik Lengyelországban. Ha tehát a szegény asszony a konyhájába akar menni, akkor előbb egy utlevélért kell folyamodnia Prágába és csak így mehet oda. A visszajövetel se megy nagyon könnyen. Ha tehát a konyhájából vissza akar jutni a szobájába, akkor meg Varsóba kell folyamodnia utlevélért.

— **A bankjegytenger folytonos áradásáról** számol be egy nemzetközi pénzüpiaci jelentés. Eszerint a háború alatt az összes országok papírpénze évenként átlag csak kilenc milliárd dollárral szaporodott, az elmúlt évben azonban már huszonöt milliárd dollárral nőtt meg. Ez az adat szinte reménytelennek mutatja azt a nemzetközi küzdelmet, amely a pénz megjavítására törekszik.

— **Amerikai rokonok ingyenes felkutatása.** Amerikai Vöröskereszt Egye-stület Magyar Osztálya teljesen díjtalanul áll rendelkezésére mindazoknak, akik amerikai rokonaik vagy ismerőseik címét keresik. A keresett egyén pontos nevét, születési helyét és évét és a neki szóló levelet erre a címre kell küldeni: American Red Gorss, Hungarian Section, 15 West 37th Street, New-York City.

— **Szabászáti tanfolyam.** M. Technológiát végeztem, férfiszabó szabászáti szakrajztanfolyamot rendezek e hó 25-től 8 héten át a Polónyi vendéglő nagytermében. Beiratkozni e hó 17-én d. e. és 18-án este 6—8 óráig ugyanott. Bővebb felvilágosítás ugyanakkor megtudható. Palkovits Pál okl. szabó.

— **Szerenád Gyula napján.** A Gyula-nap alkalmából hétfőn este a férfi dalkor Benka Gyula nyugalmazott főgimnáziumi igazgatót szépen sikerült szerenáddal köszöntötte föl.

— **Furfangos család.** Kiss Jánosné, gazdalkodó neje, tegnap a Hitelbankban ötven dollárt váltatott be koronákra. A pénzt, kivánsága szerint három borítékba tették. Amikor az asszony az utcára ért utána szaladt egy fiatal ember, akin nem volt sem felsőkabát, sem kalap és megszóllította, adná vissza a borítékot, mert a pénz tévesen lett leszámolva. Az egyik borítékot ötezer-négyszáz koronával elvette tőle és visszafelé szaladt. Az asszony visszament a bank váltóüzletébe, de ott a fiatal embert nem találta és az egész dologról ott semmit sem tudtak. A rendőrség Kiss Jánosné feljelentésére megindította a nyomozást.

Uj adók.

A bortermelési adó.

Az 1921. évi VI. törvénycik szerint az új bortermelési adó hektóliterenkint 84 korona. Minden szőlőbirtokos bortermelő, saját házi és gazdasági szükségletének céljaira összes terméséből évente három hektóliter mustot vagy bort, hektóliterenkint 14 korona kedvezményes adótétel mellett használhat fel. Az elpárolgásra és apadásra vonatkozó rendelkezések a kedvezményes adótétel mellett felhasználható mennyiségre is alkalmazást nyernek. Ha a jelen törvény tartama alatt a bor ára lényegesen csökkenne, a pénzügyminiszter köteles a bortermelési adó arányos leszállítása iránt intézkedni. A pénzügyminiszter egyben felhatalmazást nyert, hogy elemi csapások esetén, vagy ha a termelt bor a termelési költségeket sem fedezi, az adót elengedhesse.

Bárkinek a birtokában, vagy őrizetében levő egy hektólitert meghaladó bormennyiség — tekintet nélkül arra, hogy melyik évből való — bortermelési pótdadó alá esik. A pótdadó mértéke hektóliterenkint 70 korona. Nem esik pótdadó alá az a bormennyiség, amely után a termelő még nem fizetett bortermelési adót. Az ilyen borkészlet után az új adót, vagyis hektóliterenkint 84 koronát kell fizetni.

Mindenki, akinek később meghatározandó napon meglevő borkészlete egy hektólitert meghalad, köteles azt súlyos büntetés terhe alatt bejelenteni.

A hadiváltság.

Az 1921. évi XIII. törvénycik intézkedik a hadiváltságról. E szerint hadiváltságot tartozik fizetni az 1865—1899. évek valamelyikében született minden magyar férfi állampolgár, aki az 1914—1918. évi világháborúban bármi okból a harcvezetésben katonai vagy személyes hadiszolgálatot nem teljesített. Hogy milyen katonai szolgálatot kell harcvezetésben teljesített szolgálatnak minősíteni, azt a végrehajtási utasítás fogja szabályozni.

A hadiváltság alól mentesek 5 pontban vannak felsorolva. E szerint mentesek:

1. Hadifogságba kerültek, hadrakelt sereg körletén belül megsebesültek vagy rokkanttá lettek.

2. A háborúban elesettek családtagjai a következő esetekben: az apa, akinek legalább egy fia elesett, az após, akinek fia nincs, s vele közösházartásban élt egyetlen veje elesett, az egyetlen fiú, akinek atyja elesett, az egyetlen vő, akinek a vele közös háztartásban élt apósa elesett, ha az apósok fiai nem voltak, az a testvér, akinek minden fiú testvére elesett, az a vő, akinek a vele és apósával együtt és közös háztartásban élt valamennyi sógora elesett. Az elesettekkel egy tekintet alá esnek a hadiszolgálat alatti szerzett betegség következtében vagy a hadifogságban elhaltak és a háborúban eltűntek is, vagy az ugynevezett tanácsköztársaság idején ellenforradalmi tevékenységük következtében elesettek vagy kivégzettek.

3. Az az apa, akinek legalább 3 fia a harcvezetésben teljesített szolgálatot.

4. A világháború tartama alatt katonai egyének ápolására, tényleg szolgált járványkórházak, járványos betegekkel is foglalkozó megfigyelő állomások, egyéb hasonló egészségügyi intézetek és hadifogolytáborok egészségügyi személyzete.

5. A vagyontalan keresetképtelenek.

A hadiváltság egzszermindenkorra

fizetendő összegét az 1919. évre kivezett jövedelmi és vagyoni adó alapján különböző kulcs szerint vetik ki, mely a jövedelmi és vagyoni adónak félszeres, s illetve ötszörös összegétől négyszeres, illetve harmincszoros összegéig emelkedik. Ha a hadiváltság köteles az 1919. évre sem jövedelmi, sem vagyoni adó alá nem esik, hadiváltsága az 1919. évre kiszámítandó hadmentességi díj tizszeresétől ötvenszereséig emelkedik. Az egy-egy kötelesre eső hadiváltság összege 100 koronánál kevesebb nem lehet.

Kedvezményt állapít meg a törvény az 1865—1874. évek valamelyben született fölmentettek, valamint azon apára, kinek egy, illetőleg két fia a harcvezetésben teljesített katonai szolgálatot.

A hadiváltságot járásunkban a gyulai pénzügyigazgatóság állapítja meg. Ennek határozata ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a közig. bizottság adóügyi bizottságához nem halasztó hatályu belevézésnek, a bizottság határozata ellen panasznak van helye a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

A hadiváltságot 3, illetve 6 hónapi időközben, s két egyenlő részben kell fizetni. Múltánylást érdemlő esetben halasztásnak van helye, melyet félévre a pénzügyigazgatóság, s ennél több időre — felebbezés folytán — a pénzügyminiszter adhat meg.

A jövedelmi adó egyszerűsét és a vagyoni adó tizszeresét a katonai szolgálatra alkalmatlanok —

háromszorosát, illetve huszorosát, a katonai szolgálattól fölmentettek —

négyszeresét, illetve harmincszorosát a külföldön internálás nélkül tartózkodottak fizetik.

A hadiváltság fejében befolyó összegekből a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaikat segítő alapot létesít az állam.

Fegyveradó és vadászati adó.

Az 1921. évi X. törvénycikk rendelkezése szerint a fegyveradó egy évi összege a vadászfegyver minden csöve után 50 kor., ha ismétlő fegyver, minden darab után 200 korona.

A vadászati adó egy évi összege abban az esetben, ha a vadászati adó fizetésére kötelezett a jövedelemadónak nem alanya, vagy ha a vadászati adó fizetésére kötelezett a jövedelemadónak alanya s terhére jogerősen — vagy jogerős kivétel hiányában első fokon — megállapított jövedelemadónak kivétel során a terhek levonása után mutatóközös adóköteles és adómentes jövedelem együttes összege arra az évre, amelyre a vadászati jegyet kiállítani kívánja a 20000 koronát nem haladja meg 600 K, ha ez az összjövedelem az 50000 koronát nem haladja meg 1000 K, ha ez az összjövedelem a 100000 koronát nem haladja meg 2000 K, ha pedig ez az összjövedelem a 100000 koronát meghaladja 5000 korona.

Aki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő vadászatra használható fegyvereket a községi előjárásnál bejelenteni. E törvény f. évi június hó 1-én lép életbe.

Gyujtószeradó.

Az 1921. évi XI. törvénycikk rendelkezése szerint a fadrótos (faszálás) gyufa után csomagónként legalább 56 szál tartalommal 10 f., ezt meghaladó tartalommal minden megkezdett 56 szál után további 10 fill., más gyufa után csomagónként 56 szál tartalommal 40 fill., ezt meghaladólag minden megkezdett 56 szál után további 40 fillér, 25 gramm súlyu zsebgyujtó szerszám után 2 K, ezt meghaladó súlyu zsebgyujtószerszám után 4 K, asztali és fali gyujtószerszám után 6 K adó fog kivettetni.

Ezen törvény ma lép életbe, mely napról bárkinek a birtokában vagy őrizetében levő és összesen 100 kis dobozt vagy tokot meghaladó mennyiség pótdadó alá esik.

Fogház vagy szanatórium

A „Szarvasi Hírlap” határozottan kezd emelkedni. Eddig csak a „Borsszem Jankó” című budapesti vicclap kedélyeskedett vele, most már a „Magyar Gazdák Lapja” is, irván lapjárunknak a következőket:

A „Szarvasi Hírlap”-nek

ellenünk intézett kiruccanását ezennel nyugtázzuk. És köszönjük szíves támadását. Jól esett ez a támadás, mert azt olvassuk ki belőle, hogy hűségesen és becsülettel szol-

gáljuk a magyar gazdaközönség érdekeit, Nekünk ez a célunk. De hocsássa meg tisztelt lapjárunk, ha megállapítjuk, hogy ha lapja munkásérdekeket szolgál (?), amint, hogy lászólag (!) azt szolgál, ugy ez egyszer túl lőtt a célon, — mi nem mondjuk, hogy tudatlanságból, — mert ha a magyar gazdaközönség és a földmivelő nép, avagy a földmunkások között vannak is ellentétek, a mit mi tagadunk, azokat a gazdák elleni kiruccanásokkal nem növelni kell, hanem szép szóval, jó szóval és kölcsönös megértéssel ki kell küszöbölni. Ez lenne a sajtó feladata. És e sorok írója évek óta ilyen irányban ír a nyilvánosság számára. S ha a „Szarvasi Hírlap” is ezt tenné, ugy talán olcsóbb lenne a gabona Szarvason és a tisztviselők sem járnának olyan rongyosan, mint ahogy a napokban valamelyik újságban olvashattuk. Megértőbbek, türelmesebbek és adakozóbbak lennének a gazdák. Hiszen éppen abban a lapban, amelyikben minket letudatlanoznak, írják: „Elég volt a gyűlölködésből. Beteg, vagy bűnöző ember az, ki a gyűlölködést szítja. Ha beteg, szanatóriumba; ha megrögzött bűnöző, a fogházba való.” Szórol-szóra ezt írja a „Szarvasi Hírlap”. És, amikor az első oldalon ezt teszi, a másodikon oldalon izgat a gazdák ellen; izgatja a tisztviselőket is, és azt mondja, hogy a gazdák uralma „csak botot és numerus clausust hozott és elviselhetetlen nyűgként kezd ránk nehezédeni.” És most gondolkodjunk: fogház, avagy szanatórium jár-e ezért ?!

Szép álmokat

vált valóra a Diana-puder, Diana-szappan és Diana-krém állandó használata.

Kis doboz, illetve téglye ára K 15.—
Nagy „ „ „ „ 25.—
Nagy szappan ára „ 30.—
Teljes készlet (tartalmaz 1 nagy krémet, 1 nagy pudert 1 nagy szappant) ára „ 80.—
vagy (1 kis krémet, 1 kis pudert, 1 kis szappant) ára „ 50.—
A régi békemínőségben mindenütt kapható!

Gyártja: a Diana Kereskedelmi R.-T. Budapest, V., Nádor-utca 30.

Egyház. Iskola.

* **Luther emlékünnap.** E hó 17-én a világ összes evangélikusai ünnepet ülnek. Ünnepelnek abból az alkalomból, hogy az idén van négyszáz éves évfordulója dr. Luther Márton wormszi nagy jelentőségű szereplésének. A helyi evangélikus népiskolák külön-külön ünnepelnek e hó 16-án, amikor a tanítók méltatni fogják Luther wormszi szereplését és bátor magatartását. Április 17-én vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelet lesz az ó-templomban.

* **Mezőgazdasági oktatás a falusi népiskolában.** A Magyar Közgazdasági Társaság többtermelési szakosztálya Budapesten ülést tartott. Kovács Rezső igazgató a falusi népiskola jövő típusát fejtegette. A kisgazdálattal szervesen egybekapcsolt munkaiskola és modern képzettségű tanítói kar szükségességét hangsúlyozta.

* **Szegélyegyleti közgyűlés.** A szarvasi hitv. ev. egyház tisztviselőinek özege-, a szegélyegylete április 16-án, szombaton délután 2 órakor tartja rendes közgyűlését a Központi iskolában. A közgyűlés tárgyai: a múlt év számadásainak jóváhagyása s az özegek és árvák évi segélyének a megállapítása.

Szinészet.

(*) **Színi saisonunk.** Hidassy Kálmán kerületi szinigazgató, ki jól szervezett társulatával jelenleg Orosházán működik, ott a négy hónapos saiont a jövő hó elején befejezi és a szarvasi színi idényt május 14-én megkezdí.

Egyesületek.

(Szeszfőző közgyűlés.) A szarvasi szeszfőző szövetkezet múlt vasárnap, április 10-én d. u. 2 órakor tartotta rendes évi közgyűlését Marsal Soma elnöke mellett. A közgyűlés jóváhagyta az 1918—1919. és az 1919—1920. évi zárszámadásokat és mérlegeket s megbizta a vezetőséget, hogy a szeszfőzdet szerelje fel és bővítsé ki a mezőgazdasági terményekből való szeszfőzésre is.

(Taggyűlés.) A szarvasi Ébredő Magyarok Egyesülete f. hó 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg taggyűlését a Move helyiségeiben.

Törvénykezés.

§ Megkezdődnek a tárgyalások. A szarvasi kir. járásbírószágon holnap megkezdődnek a tárgyalások.

Közzgazdaság.

Fa-lerach.

Romániából 50000 vagon fa gravitál Magyarországra.

A kereskedelmi forgalomban ma a kínálat idejét éljük, a mikor a vevőt nem könnyen engedik ki a boltból. A kínálatnak legerősebb áradata a tűzifánál mutatkozik, a hol a körülmények összetételalkozása folytán — az idő enyhülése miatt — egyre kevesebb a vásárló, viszont a román határ megnyitásával naponta száporodó vonatok egyre hozzák Budapestre Erdélyből és Romániából a tűzifaszállítmányokat.

A téli írség idejében mindig az a reménység éltetett bennünket, hogy a Romániában lekötött küldemények megérkeznek. De csak most, a közlekedés megjavulásával tudul Budapest felé az erdélyi és a román. fa, a melyből a kereskedelem megállapítása szerint ötvenezer vagon gravitál Magyarország felé és havonta átlag öt—hatezer vagon fog belőle ideérkezni. Csehországban hasonló a helyzet és onnan is egyre növekvő mennyiségek jönnek át a magyar-cseh határon hozzánk, s ez a két áradat természetesen egyre jobban nyomja le nálunk az árakat, a miben azután segít neki másik olcsósági tényező is: a lei és a szokol nagyarányú ár hanyatlása.

Regénycsarnok.

A granadai rózsá.

Irtá: Jean Rameau

(14)

Fráter Lázárnak nagyapja, Hontarréde Francois, gazdag borkereskedő volt Bordeauxban. Egyetlen örököse unokája lett volna, ha az öreg borkereskedő nem gyűlöli annyira a papokat és mikor megtudta, hogy István felöltötte a csuhát, hallani se akart többé róla. Mindenki cserben hagyta tehát a fiatal trappistát és csakis Márton maradt hű hozzá.

Noviciátusának első éveiben nagyon szomorú estéi is voltak, mikor lelke szárnya-szegeitlen hullott alá a földre, épen úgy, mint halálra fáradt teste esténként a kemény fekhelyre. Milyen jól esett neki ilyenkor a hű állat barátságos közeledése! Mennyi rokonszenv sugárzott az oklatan állat szeméből! S mennyi megható emlék szólt meg panaszos durva hangjában! Márton megszokta már, hogy amint gazdája hozzá közeledett, felé nyújtotta széles homlokát, hogy megsimogassa. S ha fráter Lázár belemélyesztette azelőtt finom, most már kissé eldurvult kezét az ökör szőrébe, Márton.

Az Országos kisgazdapárt és a Magyarországi Kisbirtokos szövetség által 1918-ban alapított

Kisbirtokosok Biztosító Intézete

Tiszántuli működését megkezdte, és így Szarvason is kerületi képviselőt állított fel *Tűz-, jeg- és népelembiztosítások* a legolcsóbb díjak mellett köthetők.

Kisgazdának külön 20 százalékos díjkedvezmény.

A szarvasi járás képviselőjével *Lévay Balázs* ur, lakik III. ker. Vak-utca 184. sz. alatt, lett megbízva, ki készséggel szolgál felvilágosítással.

Ugyanott részvények is jegyezhetők.

1—4

mozdulatlanul állott és meglátszott rajta a legnagyobb boldogság, melyet hasonszórú állat élvezhet.

Ezeket gondolta el magában fráter Lázár, mikor a ködös éjszakán álmatlanul hevert fekhelyén, Gépiesen idézte föl mindezeket az emlékeket; arca dél felé volt fordítva és éles tekintetével keresni látszott a falon keresztül Ségur falvát, mely abban az irányban feküdt. Hol van most az ő egyetlen barátja? Mit csinál ebben a pillanatban? Van-e az ő homályos állati lelkében valamely emlék, mely gazdájának szól? Éle még egyáltalában, vagy tán már elhurcolta egy hatalmas erejű, széles vállú fickó a vérrel befecskendezett vágóhidra, hogy taglójával jól kimért csapást mérjen széles homlokára? Mint reszket a szegény és hasztalan keresi hű tekintetével gazdáját.

Folyt. köv.

Hadiözvegyek és hadiárva!

Felhívom mindazon hadiözvegyeket és hadiárvaikat, akiknek ellátási illetményei már folyósítva voltak, de ezen illetményeket nem kapják meg rendesen, az illetmények folyósítása végett jelentkezzenek a helybeli Hitelbank épületében lévő özvegyek és árva nyilvántartó hivatalában.

Hozzák el magukkal a birtokukban lévő és erre vonatkozó összes okmányait.

HÖFER ezredes.

Meghívó.

A Szarvasi Ipartestület

1921. évi április 24-én (vasárnap) d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tag urak ezennel tisztelettel meghívatalnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek kijelölése.
2. Az 1920. évi zárszámadások bemutatása és ennek alapján a felmentvény megadása.
3. Az 1921. évi költségvetés megállapítása.
4. 24 előjárósági tag választása.
5. 3 számvevő, gondnok, pénztárnok és 2 könyvtárnok választása.
6. Ügyész választása.
7. Alapszabály szerint beérkezett indítványok tárgyalása.

FIGYELMEZTETÉS. Ha határozott létszám miatt a közgyűlés megtartható nem lenne, az esetben f. évi május hó 1-én (vasárnap) d. u. 2 órakor fog megtartatni.

Eladó egy magyar állami cséplő garnitúra teljes felszereléssel Békésszentandrás Szilágyi Istvánnál. 1—2

Eladó egy jókarban lévő sárok ház III. ker. 295. szám alatt. Értekezni lehet ugyanott.

Hirdetmény.

8—10 mázsa heremag mázsánként 5000 K kikiáltási árban Dr. Haviár Gyula kir. közjegyző közbenjöttével f. évi április hó 21-én d. u. 3 órakor Tolnay Antal öcsödi házában árverés útján eladatik. Bántpénz 10000 kor., mely vevő által nyomban kiegészítendő s a heremag azonnal elszállítandó lesz.

Dr. Salacz Elemér, ügyvéd.

Ház eladás. III. külkerület 216. sz. 4400 öles telekkel a csabai mtiut és az orosházi országut össze szögelésénél szabadkézből nyilvános árverésen május elsején délután 2 órakor eladatik.

Jó megaviseletű fiu tanoncnak felvétetik Brachna Lajos cukrásznál. 1—3

Szikvizgyár áthelyezés!

Az Egyesült Szikvizgyár eddigi helyiségéből a Kalmár-féle házból gyárát áthelyezte Vitélis János kereskedő házába. 3—5

RÓMER PÁL

asztalos és temetkezési vállalkozó

SZARVAS.

I. ker. Deák Ferenc-utca 87. sz.

Dr. Flesch-féle

Skaboform - kenőcs

újából kapható!

Leghamarabb megszünteti:

Viszketegséget

sömört, otvart, rühességet.

Nem piszkít, szagtalan, nappal is használható.

15, 25 és 40 K-ás dobozokban.

Bedörzsölés utánra való

Skaboform-puder 9 korona.

Kén- és kátrányszappan 22 K.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár Török József r.-t. Budapest, VI. Király-utca 12.

Eladó ház. III. ker. 317. sz. alatti ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Melis János szabó, III. ker 80 szám. 9—10

Egy gazdasági ponyva eladó. Cim a kiadóhivatalnál megtudható.